

[Ministeren for offentlige Arbejder.]

indbygget Skibsfartssluse og Gennemstrømningsssluse 1 500 à 2 500 m bag de nuværende Diger, og Bygning af to Dækmoler til Beskyttelse af Indsejlingen til Kanalen fra Havet samt i Forbindelse hermed at lade foretage Inddigning af Agger og Thyborøn Byer, Forstærkning af Harboørediget samt Anlæg af en ny Vej- og Jernbaneforbindelse fra Harboøre til Thyborøn.

Udgifterne til Vedligeholdelse af Dæmningen, af Indsejlingen med tilhørende Moler og af Inddigningerne af Agger og Thyborøn Byer, samt til Vedligeholdelse og Drift af de nævnte 2 Sluser tænkes afholdt af Statskassen, medens Udgifterne til Vedligeholdelsen af den nye Jernbaneforbindelse maa bestrides af Vemb—Lemvig—Thyborøn Jernbane. Den nævnte nye Vejforbindelse fra Harboøre til Thyborøn samt de Staten tilhørende Kloakanlæg, Elektricitetsforsyningsanlæg og Vejanlæg i Thyborøn — uden for de til Havnen og Kystsikringen hørende Arealer — tænkes overdraget til Harboøre-Engbjerg og Agger-Vestervig Kommuner.

Endvidere søges der tilvejebragt Hjemmel til ved Ekspropriation at erhverve de for Anlæggenes Gennemførelse nødvendige Grunde, bestaaende Værker og Bygninger, Rettigheder, Materialer m. v.

Spørgsmaalet om Limfjordstangerne og Thyborøn har jo i en sjælden Grad sat Sindene i Bevægelse, og jeg vil derfor, inden jeg nærmere motiverer det fremsatte Lovforslag, give en Oversigt over hele Thyborøn-Spørgsmalets Historie og over de Problemer, der har været fremme i Forbindelse hermed, ligesom jeg vil redegøre for de Undersøgelser, der er foretaget af den af Ministeriet i sin Tid nedsatte Thyborøn-Kommission.

Fra hele den historiske Tid har man Efterretning om Vesterhavets Angreb paa Jyllands Vestkyst, hvilke Angreb først og fremmest har givet sig Udslag i Nedbrydning af Kysten — i anden Række i Oversvømmelser og Tilsandinger, der har foranlediget Forstyrrelser af Afvandings- og Besejlingsforholdene ved Fjorde og Vandløb.

Selve Nedbrydningen af Kysterne er hovedsagelig fremkaldt af Bølgerne, men Nedbrydningens Fortsættelse gennem Tiderne skyldes den af Strøm og Bølger i Forening udførte Transport i Kystens Længderetning af det af Bølgerne løsnede Materiale.

Denne Transport foregaar snart i den ene, snart i den anden Retning efter de skiftende Vindretninger; men paa Grund af de ret konstant med Aarstiderne varierende

Vinde kan der paa de enkelte Kyststrækninger paa vises Hovedretninger for Materialvandringen.

Den nævnte Transport af Materiale langs Kysten har medført, at denne er blevet affjævnet fra Blaavandsluk til Hanstholm. Ved Nedbrydningen er de fremspringende Punkter fjernet og det derved fremkomne Materiale af Sø og Strøm ført langs Kysten og aflejet enten i Bunden af Bugterne eller tværs over disses Munding. Paa denne Maade er Tangerne ved Ringkøbing Fjord og Nissum Fjord frembragt, og paa ganske tilsvarende Maade er der gennem Aartusinder til forskellige Tider dannet Tanger hen over den vestlige Munding af det Sund, der bærer Navnet Limfjorden. Saadanne Tanger er i Kraft af deres Oprindelse lidet modstandsdygtige over for Havets Angreb, og dette har i særlig Grad været Tilfældet paa sidstnævnte Sted, hvor Erfaringen viser, at Angrebet har været særlig stærkt.

Limfjordstangerne har da ogsaa været underkastet idelige Forandringer. Kysten mod Vesterhavet er nemlig stadig gennem længere Tid veget tilbage, og naar denne Tilbagerykning er naaet saa vidt, at Tangen er blevet ganske smal, er denne blevet gennembrudt under en Storm og derefter bortskyllet paa en længere Strækning.

Efter et saadant Gennembrud fulgte en Tid omtrent som den nuværende, hvor Tilsanding og Strøm kæmpede en stadig Kamp om Overtaget; da de i Bredningen inden for Gennembrudet ophobede Sandmasser spærrede for Vandets Indtrængen, vandt Tilsandingen efter Forløbet af et Aarhundrede eller to Overtaget, og efterhaanden dannedes der ved Slikafsætning og Sandflugt en ny Tange.

Det maa dog bemærkes, at de nuværende Forhold ikke helt kan sammenlignes med tidligere Tidens Kanaler, idet de ved Høfdebygning og Oprensningsarbejder gjorde Indgreb har ændret Betingelserne for Forholdenes Udvikling.

Den ovenfor beskrevne Udvikling, under hvilken Havet skiftevis ødelægger den bestaaende Tange og atter skaber en ny Tange, maa antages at have gaaet for sig lige siden Kystens Dannelse. I de Perioder, hvor der forefandtes en bred og solid Tange, herskede der rolige og trygge Forhold langs de til Limfjorden grænsende Landstrækninger, hvor Menneskene kunde bo og dyrke Jorden helt ned til Stranden, idet de mindre Overskylninger af Tangen kun medførte Ulemper umiddelbart ved Gennembrudsstedet. Naar derimod Tangerne blev gen-